



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 191/2014-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. januára 2015 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť V. Z., zastúpenej advokátkou JUDr. Margitou Lonskou, Advokátska kancelária JUDr. Margita Lonská, s. r. o., Kalinčiakova 25, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 159/1993 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 38/2011 a takto

### **r o z h o d o l :**

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 159/1993 a Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 38/2011 p o r u š i l i základné právo V. Z., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. V. Z. p r i z n á v a finančné zadostučinenie v sume 10 000 € (slovom desaťtisíc eur), z ktorej sumy j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej 8 000 € (slovom osemtisíc eur) a Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý vyplatiť 2 000 € (slovom dvetisíc eur), a to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť V. Z. trovy konania v sume 417,98 € (slovom štyristosedemnášť eur a deväťdesiatosem centov) na účet advokátky JUDr. Margity Lonskej, Advokátska kancelária JUDr. Margita Lonská, s. r. o, Kalinčiakova 25, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 191/2014-10 z 24. apríla 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. Z. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 159/1993 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 38/2011.

1.1 Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že: *„(...) Sťažovateľka podala dňa 14. 10. 1993 na Okresný súd Bratislava I žalobu, ktorá spočívala v žiadosti o zaplatenie sumy 856,35 EUR titulom náhrady škody. Touto žalobou žiadala sťažovateľka, aby OS Bratislava I zaviazal žalovaných: Ing. E. P., M. K., Ing. J. K., spoločnosť Šefár a vnuci, s. r. o. v likvidácii, spoločnosť StaRP, a. s. (ako odporcov v 1. až 5. rade), spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi sumu 856,35 EUR a to z dôvodu zodpovednosti za spôsobenú škodu tým, že porušením zákonnej a zmluvnej povinnosti v súvislosti so správou bytového domu došlo dňa 16. 10. 1992 k úmrtiu syna žalobkyne, B. Z. Smrť syna navrhovateľky nastala udusením, v dôsledku zasypania komína počas výkonu rekonštrukčných prác na bytovom dome na Š. ulici č. 37 v B., v ktorom žalobkyňa trvalo bývala a stále býva v prenajatom byte. Suma ktorú požadovala navrhovateľka od odporcov pozostávala z nákladov, ktoré podrobne v návrhu aj počas konania opísala a vyčíslila, pričom sa jednalo o náklady spojené*

s pohrebom syna. V podaniach navrhovateľky sú uvedené všetky podrobnosti, ohľadom zodpovednosti jednotlivých odporcov v súvislosti so spôsobenou škodou, ktorá bola podnetom žalobného návrhu a vysvetlenie z akého dôvodu boli žalovaní všetci spoločne a nerozdielne. Konanie na Okresnom súde Bratislava I bolo vedené pod spisovou značkou 10C159/1993.

Svoj pôvodný petit sťažovateľka v konaní na súde prvého stupňa rozšírila o ďalší návrh dňa 12. 03. 2007, kedy na pojednávaní uviedla rozšírenie návrhu o ďalšiu sumu 2 000 000,- SKK (66 387,84 EUR). Túto sumu žiadala sťažovateľka priznať voči žalovaným a to z titulu náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej peňažnou satisfakciou, ako súčasť nárokov na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a 13 Občianskeho zákonníka.

Voči návrhom sťažovateľky, sa v konaní na prvom stupni odporcovia ohradili, pričom svoje výhrady vyjadrili v písomných podaniach, ktoré sú súčasťou súdneho spisu. V konaní na súde prvého stupňa sa viedlo niekoľko pojednávaní, počas ktorých sa vykonávalo dokazovanie prostredníctvom listinných dôkazov, ktoré predložili účastníci, ústnych vyjadrení účastníkov, ako aj výsluchom svedkov. (...)

Konanie na súde prvého stupňa trvalo od podania návrhu navrhovateľky dňa 14. 10. 1993 do dňa 25. 10. 2010 kedy súd prvého stupňa vyniesol rozsudok. Konanie na súde prvého stupňa sa viedlo 17 rokov kým súd vyniesol rozhodnutie vo veci.

Voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa sa odvolala navrhovateľka (...).

Odvolanie podala navrhovateľka osobne dňa 15. 11. 2010 na Okresný súd Bratislava I, ako súd konajúci v konaní na druhom stupni vo veci doručenia odvolania súdu vyššieho stupňa. Od podania odvolania voči rozsudku prvého stupňa, bol Krajský súd v Bratislave nečinný až do 14. 11. 2013, kedy bolo poštou sťažovateľke doručené uznesenie zo dňa 05. 11. 2013 Krajského súdu v Bratislave. Predmetné uznesenie sa týkalo trov konania, pričom v merite veci bolo spolu s uznesením sťažovateľke doručené predvolanie na pojednávanie vo veci, stanovené na dňa 10. 12. 2013.

Z uvedeného je zrejmé, že v období od 15. 11. 2010 do 05. 11. 2013 čo je bez niekoľkých dní tri roky, bol Krajský súd v Bratislave v tejto veci absolútne nečinný (uznesenie ktoré, vydal Krajský súd sa týkalo len trov konania a jednalo sa o jediný úkon tohto súdu za tri roky).

(...) Vychádzajúc z uvedeného má sťažovateľka za to, že namietaným postupom, ktorým je konanie na Okresnom súde Bratislava I, č. 10C159/1993, ktoré konanie bolo začaté návrhom dňa 14. 10. 1993 a toto konanie na súde prvého stupňa bolo vedené 17 rokov do rozhodnutia vo veci zo dňa 25. 10. 2010, ako aj konanie č. 14Co/38/2013 (správne má byť sp. zn. 14 Co 38/2011, pozn.) vedené následne na Krajskom súde v Bratislave ako súde druhého stupňa, kedy tento súd bol nečinný počas obdobia od podania odvolania 15. 11. 2010 do dňa 05. 11. 2013, došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Konaním, ktoré trvá od 14. 10. 1993 a doposiaľ nebolo právoplatne ukončené, čo znamená že toto konanie už trvá viac ako dvadsať rokov, boli sťažovateľke spôsobené prietahy v súdnom konaní a porušené jej základné práva. (...)

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 66 387,84 EUR. Primeranosť tohto finančného zadosťučinenia odôvodňuje predovšetkým dĺžkou časového obdobia, ktoré uplynulo od začatia konania, ktoré bolo 14. 10. 1993, čo je vyše dvadsať rokov, ďalej skutočnosťou, že v namietanom konaní nejde o vec, ktorá by bola natoľko skutkovo alebo právne zložitá, a tiež tým, že ako navrhovateľka v konaní vždy konala vo vzťahu k súdu promptne a bez prietahov. Toto finančné zadosťučinenie odôvodňuje tiež tým, že podnetom pre začatie namietaného konania, bolo úmrtie syna sťažovateľky, ktoré ju dodnes sprevádza a prenasleduje, nakoľko žije v dejisku tragédie ktorú ako matka prežila. Sťažovateľka je nútená do dnešného dňa bývať v byte ktoré bolo miestom tragického úmrtia dieťaťa, keďže nie je z finančných dôvodov schopná obstarat' si iné bývanie a túto sumu tiež požadovala v namietanom konaní ako finančné zadosťučinenie ako následok nemajetkovej ujmy. Táto žiadaná suma je teda totožná so sumou ktorá je meritom veci v namietanom konaní.

(...) Na základe vyššie uvedeného má sťažovateľka za to, že dovrieť ochranu porušeného základného práva je možné len prostredníctvom finančného zadosťučinenia, pretože ide o prípad, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva ale aj priznanie finančného zadosťučinenia (IV. ÚS 210/04). Sťažovateľka zdôrazňuje najmä fakt, že namietané konanie trvá vyše dvadsať rokov.

(...) Sťažovateľka si uplatňuje aj náhradu trov právneho zastúpenia (...)

*Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňujúc základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu, ako aj povahy prerokúvanej veci a trvanie namietaného konania, žiada sťažovateľka, aby ústavný súd rozhodol nasledovne :*

*1. Základné právo sťažovateľky, V. Z., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I ako súdu prvého stupňa v konaní č. 10C 159/1993 a postupom Krajského súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 14Co/38/2013 (správne má byť sp. zn. 14 Co 38/2011, pozn.), ako súdom druhého stupňa, porušené bolo.*

*2. Porušovateľom základného práva, to znamená Okresnému súdu Bratislava I a Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní druhého stupňa vedenom pod sp. zn. 14Co/38/2013 (správne má byť sp. zn. 14 Co 38/2011, pozn.) konali bez zbytočných prieťahov.*

*3. Sťažovateľke, V. Z. priznáva finančné zadostučinenie v sume 66 387,84 € (...), ktoré jej sú Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave povinní vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a to spoločne a nerozdielne.*

*4. Ústavný súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľke, V. Z. trovy konania (...) na účet jej právneho zástupcu (...) a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, prípisom sp. zn. Spr. 3280/2014 z 12. septembra 2014, krajský súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. Spr. 3293/14 z 28. mája 2014 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedeným vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu z 19. novembra 2014.

2.1 Predsedníčka okresného súdu popísala podrobnú chronológiu úkonov vykonaných okresným súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) V úvode môjho vyjadrenia ku konaniu vedenému na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C 159/1993 si Vám dovoľujem oznámiť, že netrvám na ústnom prejednaní doručenej ústavnej sťažnosti. Súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. (...)

Pokiaľ ide o časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta nečinnosť Krajského súdu v Bratislave v období od 15.11.2010 do 05.11.2013 uvádzam, že nepatrí do kompetencie predsedníčky okresného súdu vyjadrovať sa k plynulosti odvolacieho konania a hodnotiť, či v období, keď sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave bolo predmetné konanie poznačené zbytočnými prieťahmi.

Celkovú dĺžku konania ovplyvnila skutočnosť akou je vysoký nápad vecí v oddelení 10C vyššieho súdneho úradníka, zákonnej sudkyne, čím sa jednotlivé časové úseky medzi úkonmi zákonnej sudkyne predĺžili. Nakoľko zaťaženosť súdneho oddelenia resp. jednotlivých civilných sudcov nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, mám za to, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými prieťahmi.

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov, resp. podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V súlade s uvedeným záverom som toho názoru, že sťažovateľka nevyužila označené právne prostriedky, ktoré mala k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov, resp. podľa zákona o súdoch a ani nepreukázala, že sťažovateľka túto podmienku nesplnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

*Sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť dňa 05.12.2013 a uplatnila si v dôsledku pretrvávajúcich prietahov v predmetnej veci na okresnom súde finančné zadostučinenie v sume 66.387,84 eura, ktorú odôvodnila dĺžkou konania a právnou neistotou, v ktorej žije, nakoľko podnetom pre začatie namietaného konania bolo úmrtie syna sťažovateľky, ktoré ju dodnes sprevádza a prenasleduje, nakoľko žije v dejisku tragédie, ktorú ako matka prežila. Sťažovateľka je nútená bývať v byte, ktoré bolo miestom tragického úmrtia je dieťaťa keďže nie je z finančných dôvodov schopná obstarat' si iné bývanie a túto sumu tiež požadovala v namietanom konaní ako finančné zadostučinenie ako následok nemajetkovej ujmy. Táto suma je teda totožná so sumou, ktorá je meritom veci ako náhrada nemajetkovej ujmy. V tomto smere poukazujem na skutočnosť, že Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 25.10.2010 zamietol v celom rozsahu návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 66.378,83 eura, nakoľko odporcovia v prvom, druhom, treťom a v piatom rade vzniesli námietku premlčania uplatneného nároku.*

*Výška finančného zadostučinenia za prietahy v konaní pred okresným súdom (resp. výška tohto zadostučinenia) závisí od rozsahu, v akom sa zasiahlo do práv účastníkov konania. Je dôležité uviesť konkrétne dôvody pri požadovaní finančného zadostučinenia, nakoľko výška závisí od konkrétnych okolností prípadu. Sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že dlhodobé čakanie na spravodlivosť zvyšuje a predlžuje jej psychickú traumu, ktorú utrpela úmrtím jej syna, čo je nespochybniteľné, avšak výšku sumy finančného zadostučinenia z dôvodu zbytočných prietahov v konaní v sume 66.378,83 eura, ktorú si uplatnila i v samotnom konaní ako náhradu nemajetkovej ujmy, dostatočne neodôvodnila.*

*V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov navrhujem, aby sťažovateľke nepriznal finančné zadostučinenie, resp. jej toto finančné zadostučinenie nepriznal v plnej výške, nakoľko ho podľa môjho názoru sťažovateľka riadne neodôvodnila - finančné zadostučinenie za prietahy v konaní pred súdom resp. výška tohto zadostučinenia, ktorá závisí od rozsahu v akom sa zasiahlo do práv účastníkov konania a netrvám na ústnom prejednávaní sťažnosti. (...)*

2.2 Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení poukázal na tieto relevantné skutočnosti:

*„(...) Vo výzve zo dňa 13.05.2014 uvádzate, že žiadate o zapožičanie spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co 38/2013, avšak dôkladnou lustráciou bolo zistené, že sťažovateľkou uvedená spisová značka konania na Krajskom súde v Bratislave nie je správna, nakoľko pod sp. zn. 14Co 38/2013 vedie tunajší súd konanie s inými účastníkmi, iným predmetom konania a inou spisovou značkou pôvodného konania na inom okresnom súde. Súdne konanie vo veci navrhovateľky V. Z. proti odporcom Ing. E. P. a spol. týkajúce sa náhrady škody, ktorému predchádzalo konanie na Okresnom súde Bratislava I vedené pod sp. zn. 10C 159/1993, je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 14Co 38/2011.*

*Dňa 22.05.2014 som požiadal JUDr. Editu Szabovú, predsedníčku senátu 14Co tunajšieho súdu o vyjadrenie k sťažnosti; vyjadrenie mi bolo predložené dňa 27.05.2014.*

*Predsedníčka senátu uviedla, že vec na Krajský súd v Bratislave napadla dňa 28.01.2011. Vo veci bol prvý úkon urobený dňa 04.11.2013, kedy bolo nariadené odvolacie pojednávanie na deň 10.12.2013. Následne dňa 05.11.2013 odvolací súd rozhodol o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, ktorým jej vyrubil súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku. Odvolacie pojednávanie bolo odročené z dôvodov na strane odporcov na deň 21.01.2014, kedy sa pojednávanie uskutočnilo, ale aj toto pojednávanie bolo odročené z dôvodu potreby oboznámenia sa odvolacieho súdu s rozsiahlou argumentáciou účastníkov v rámci odvolacieho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní požiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, o ktorej žiadosti odvolací súd v týchto dňoch rozhodne. Ďalšie pojednávanie vo veci je nariadené na deň 17.06.2014. Je pravdou, že vec na tunajšom súde nebola prejednaná bez priedahov, avšak stalo sa tak z dôvodu vysokého počtu vecí pridelených do senátu 14Co, pričom pomerne veľkú časť z celkového počtu vecí tvorili veci staršie, ktoré boli do oddelenia 14Co pridelené zo zrušených senátov.*

*K uvedenej argumentácii predsedníčky senátu nemám čo ďalej uviesť.*

*Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR. (...)“*

2.3 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedeným vyjadreniam uviedla:

*„(...) V mene sťažovateľky súdu uvádzam, že sťažovateľka netrvá na ústnom prejednaní sťažnosti.*

*Sťažovateľka sa domnieva, že svoju sťažnosť dostatočne dôkladne zdôvodnila. Sťažnosť sa týka zbytočných prieťahov v súdnom konaní na Okresnom súde Bratislava I a následne po odvolaní na Krajskom súde v Bratislave a spisový materiál, spolu s odôvodnenou sťažnosťou poskytujú podrobný prehľad o namietanom porušení ústavných práv, ktorých ochrany sa sťažovateľka domáha. Sťažovateľka sa domnieva, že v tejto veci nie je potrebné vykonať ústne pojednávanie a z daného dôvodu na ústnom prejednaní netrvá.*

*Pokiaľ ide o vyjadrenia označených porušovateľov ústavných práv, sťažovateľka uvádza, že trvá na svojej ústavnej sťažnosti, tak ako bola podaná a odôvodnená. Sťažovateľka podala návrh na začatie konania na Okresný súd Bratislava I dňa 14.10.1993. Okresný súd Bratislava I ukončil dokazovanie v októbri 2010 a dňa 25.10.2010 bolo vedené pojednávanie na ktorom bol po 17 rokov konania na súde prvého stupňa vynesenej rozsudok. Sťažovateľka zastáva jednoznačný názor, že konanie na prvom stupni trvajúce 17 rokov je výrazným a flagrantným porušením práva na spravodlivý proces a práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov a to bez ohľadu na počet účastníkov v konaní, na ktorý sa oba zúčastnené sudy odvolávajú. Po podanom odvolaní Krajský súd v Bratislave nevykonával žiadne nové dôkazy a rozhodoval výhradne zo spisového materiálu súdu prvého stupňa. Krajský súd v Bratislave o odvolaní rozhodol rozsudkom zo dňa 21.10.2014, teda 4 roky od podania opravného prostriedku, čo je za situácie kedy nevykonával žiadne nové dôkazy,, neprimerane dlhé obdobie.*

*V meritórnom konaní sú piati účastníci na strane odporcu a 1 účastník na strane navrhovateľa. Odporcovia 1 až 4 majú právne zastúpenie prostredníctvom spoločného advokáta a odporca v 5. rade má taktiež zastúpenie. Sťažovateľka sa z daného dôvodu domnieva, že dôvodenie prieťahov množstvom účastníkov v konaní nie je na mieste, keďže sudy procesné úkony a písomné dopyty adresovali právnym zástupcom účastníkov v konaní, nie jednotlivým účastníkom osobitne.*

*Pokiaľ ide o zaneprázdnenosť súdnych oddelení prejednávajúcich konanie napadnuté prietiahmi, na ktoré sa zhodne oba sudy odvolávajú, sťažovateľka trvá na názore, že prietahy objektívne vznikli a ochrana ústavného práva je konštruovaná bez možnosti úspešnej argumentácie porušovateľa na zaneprázdnenosť. Z daného dôvodu sťažovateľka považuje za právne irelevantnú argumentáciu Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave, k pracovnej vyťaženosti oboch súdov vo vzťahu k porušeniu jej ústavného práva na prejednanie veci bez prietahov.*

*Súdne konanie je toho času právoplatne skončené, pričom od podania návrhu dňa 14.10.1993 do rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave dňa 23.10.2014, trvalo súdne konanie 21 rokov.*

*Sťažovateľka sa k otázke vyčerpania právnych prostriedkov nápravy v rámci meritórneho súdneho konania vyjadrila v ústavnej sťažnosti a zastáva názor, že efektívne a účinné prostriedky vyčerpala všetky. Sťažnosť predsedovi súdu nepodávala, nakoľko predseda súdu nie je oprávnený nariadiť termín pojednávania alebo lehotu, v ktorej sudca neprimerane dlho konajúci vo veci bude musieť rozhodnúť. Z uvedených dôvodov je sťažnosť účastníka konania predsedovi dotknutého súdu vo vzťahu ku odstráneniu prietahov v konaní bez akéhokoľvek účinku. Sťažovateľka tento názor odôvodnila judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (...) z 12. júna 2012 v prípadoch Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike a Komanický (...) proti Slovenskej republike, ktorý odmietol vo svojich rozhodnutiach podmieňovanie sťažnosti podľa § 127 Ústavy SR predchádzajúcou sťažnosťou účastníka na prietahy v konaní predsedovi dotknutého súdu.*

*V otázke zdôvodnenia požadovaného finančného zadosťučinenia sťažovateľka uznáva, že túto sumu nie je možné exaktne matematicky vyjadriť vzhľadom na merito súdneho konania, v ktorom prietahy nastali. Výšku finančného zadosťučinenia má možnosť sťažovateľka zdôvodniť jednak neprimeranou a výraznou dĺžkou prietahov na strane označených súdov, ktoré prietahy sú aj na súčasné pomery výnimočne rozsiahle. Zároveň sťažovateľka výšku žiadaného finančného zadosťučinenia dôvodí samotnou povahou veci, ktorá bola predmetom súdneho konania. Právo na ochranu rodiny, súkromia a samotná strata dieťaťa, ktorá je životnou katastrofou pre každého človeka, boli hlavnými podnetmi súdneho konania. Sťažovateľka dodnes trpí ťažkými depresiami, ktoré lieči medikamentózne a dodnes nemá túto životnú kapitolu uzatvorenú z dôvodu pretrvávajúceho konania, ktorým*

*sa snaží len chrániť svoje právo osoby, matky, ktorá stratila dieťa pre porušenie povinností zo strany odporcov v konaní. Sťažovateľka zastáva názor, ktorý je podporený stanoviskom jej lekára -psychiatra, že neustále opakovanie tragickej udalosti v súdnom konaní, ktoré trvalo 21 rokov sa jej zdravotný stav zhoršil a nadobudol chronický charakter. Kombinácia predmetu súdneho konania s neprimeranou dĺžkou tohto konania, ktorú nespôsobila sťažovateľka, spôsobila že sťažovateľka nie je schopná normálne žiť. Z daného dôvodu sťažovateľka zastáva názor, že má právny nárok na zadosťučinenie, ktorého priznanie Ústavný súd žiada. Z totožného dôvodu sťažovateľka netrvá na ústnom prejednaní ústavnej sťažnosti, keďže svoje stanovisko dôkladne prezentovala v písomných podaniach.“*

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

## II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 159/1993 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 14 Co 38/2011:

Dňa 14. októbra 1993 podala sťažovateľka na bývalom Obvodnom súde Bratislava I (ďalej len „obvodný súd“) žalobný návrh proti 1. Ing. E. P. (ďalej len „žalovaná 1“), 2. M. K. (ďalej len „žalovaný 2“) a 3. Ing. J. K. (ďalej len „žalovaný 3“) – vlastníkom „domu B.“, ako aj proti 4. Spoločnosti Šefár a vnuci, s. r. o., Bratislava (ďalej len „žalovaná 4“), a 5. spoločnosti STARP a. s., Bratislava (ďalej len „žalovaná 5“ spolu len „žalovaní“), „o náhradu škody spôsobenej zasypaným komínom – pri poskytovaní služby“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 10 C 159/1993.

Dňa 14. októbra 1993 obvodný súd vyzval žalovaných, aby sa písomne vyjadrili k žalobe, a sťažovateľku vyzval na úhradu súdnych trov. Sťažovateľka uhradila trovy súdneho konania 3. marca 1994.

Dňa 6. apríla 1995 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 29. máj 1995. Pojednávanie z uvedeného dňa bolo odročené na 4. september 1995. Právny zástupca sťažovateľky však požiadal obvodný súd o určenie nového termínu pojednávania, pretože on a sťažovateľka boli „*odcestovaní v zahraničí*“. Obvodný súd nariadil nový termín pojednávania na 2. október 1995. Pojednávanie z uvedeného dňa bolo odročené na 25. október 1995, pretože sa nedostavila žalovaná 1, ktorá sa ospravedlnila.

Dňa 25. októbra 1995 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 20. november 1995.

Dňa 20. novembra 1995 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. december 1995.

Dňa 13. decembra 1995 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že bude „*pripojený trestný spis 2T 55/95*“ a budú vypočutí ďalší svedkovia.

Dňa 27. apríla 2001 bolo v predmetnom spise okresného súdu zaznamenané, že „*spis 2T 55/95 vrátené na došetrenie, nové číslo 5T 86/96*“.

Dňa 25. marca 2002 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. jún 2002, ktoré bolo odročené na neurčito, pretože sa na toto pojednávanie nedostavilo viacero účastníkov konania, pričom sa aj sťažovateľka ospravedlnila.

Dňa 24. júla 2002 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 30. október 2002.

Dňa 30. októbra 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

Dňa 9. decembra 2002 žalovaní 1, 2 a 3 namietli predpojatosť zákonnej sudkyne.

Dňa 6. novembra 2003 okresný súd podanie žalovaných doručil ďalším účastníkom konania na vyjadrenie.

Dňa 10. novembra 2003 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o námietke predpojatosti žalovaných.

Dňa 14. novembra 2003 krajský súd uznesením č. k. 5 NcC 45/03-77 nevyhlásil zákonnú sudkyňu z prerokovania a rozhodovania v danej veci. V rovnaký deň bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 4. apríla 2005 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 8. jún 2005. Medzičasom okresný súd dožiadal Krajský úrad životného prostredia v Bratislave a Krajský stavebný

úrad v Bratislave „či bolo vydané stavebné povolenie, resp. iné rozhodnutie v súvislosti s povolením na vykonávanie rekonštrukčných prác komínových telies na Š. ul. č. 37 v B.“.

Dňa 2. júna 2005 žalovaní 1, 2 a 3 opakovane namietli predpojatosť zákonnej sudkyne, preto bolo pojednávanie nariadené na 8. jún 2005 odročené na neurčito.

Dňa 24. júna 2005 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o námietke predpojatosti žalovaných.

Dňa 10. novembra 2005 krajský súd uznesením č. k. 9 NcC 29/05-104 nevyhlásil zákonnú sudkyňu z prerokovania a rozhodovania v danej veci.

Dňa 6. decembra 2005 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 3. januára 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 13. marec 2006.

Dňa 13. marca 2006 bolo pojednávanie odročené na 31. máj 2006, pretože sa nedostavila sťažovateľka, ale ani jej právna zástupkyňa.

Dňa 31. mája 2006 bolo pojednávanie odročené na 25. október 2006, pretože sa nedostavila žalovaná 1.

Dňa 25. októbra 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 24. január 2007.

Dňa 24. januára 2007 bolo pojednávanie odročené na 12. marec 2007, pretože sa nedostavila sťažovateľka, ale ani jej právna zástupkyňa.

Dňa 12. marca 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. máj 2007.

Dňa 30. mája 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom sťažovateľka rozšírila svoj návrh, pričom pojednávanie bolo odročené na neurčito.

Dňa 6. augusta 2007 sťažovateľka požiadala okresný súd o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov za rozšírenú žalobu, pričom „*potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch*“ zaslala okresnému súdu 14. marca 2008.

Dňa 7. augusta 2008 okresný súd uznesením č. k. 10 C 159/1993-222 oslobodil sťažovateľku od platenia súdneho poplatku za rozšírený návrh.

Dňa 12. augusta 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 16. november 2009.

Dňa 16. novembra 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. február 2010.

Dňa 22. februára 2010 bolo pojednávanie odročené na 28. apríl 2010, pretože na toto pojednávanie sa nedostavila sťažovateľka, ale ani jej právna zástupkyňa.

Dňa 26. apríla 2010 sťažovateľka svoj žalobný návrh čiastočne zobrala späť.

Dňa 28. apríla 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 16. jún 2010.

Dňa 16. júna 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. október 2010.

Dňa 4. októbra 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. október 2010 na účely vyhlásenia rozsudku.

Dňa 25. októbra 2010 okresný súd vyhlásil rozsudok č. k. 10 C 159/1993-350, ktorým žalobnému návrhu sťažovateľky sčasti vyhovel.

Dňa 15. novembra 2010 sťažovateľka podala odvolanie proti uvedenému rozsudku. Rovnako sa 16. novembra 2010 žalovaní odvolali proti uvedenému rozhodnutiu.

Dňa 1. decembra 2010 okresný súd uznesením č. k. 10 C 159/1993-387 zaviazal sťažovateľku na úhradu trov konania.

Dňa 20. decembra 2010 sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu č. k. 10 C 159/1993-387.

Dňa 24. januára 2011 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaniach proti uvedeným rozhodnutiam. Vec bola na krajskom súde zaevidovaná pod sp. zn. 14 Co 38/2011 a 14 Co 39/2011.

Dňa 29. októbra 2013 bolo v odvolacom konaní nariadené verejné vyhlásenie rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania na 5. november 2013.

Dňa 4. novembra 2013 zákonná sudkyňa zrušila termín verejného vyhlásenia rozsudku bez nariadenia ústneho pojednávania a vo veci nariadila odvolacie pojednávanie na 10. december 2013.

Dňa 5. novembra 2013 krajský súd uznesením č. k. 14 Co 39/2011-420 potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 10 C 159/1993-387, ktorým bola sťažovateľka zaviazaná na úhradu trov odvolacieho súdneho konania.

Dňa 2. decembra 2013 sťažovateľka doručila krajskému súdu svoje vyjadrenie „*k námietke premlčania*“.

Dňa 6. decembra 2013 právna zástupkyňa žalovaných požiadala krajský súd o odročenie nariadeného pojednávania.

Dňa 10. decembra 2013 bolo pojednávanie odročené na 21. január 2014.

Dňa 15. januára 2014 sa žalovaný 5 písomne vyjadril k podaniu sťažovateľky z 25. novembra 2013.

Dňa 16. januára 2014 sťažovateľka požiadala krajský súd „o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu“.

Dňa 21. januára 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „za účelom vyhodnotenia argumentácie účastníkov“.

Dňa 25. marca 2014 sa k veci písomne vyjadrila žalovaná 1.

Dňa 26. mája 2014 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 17. jún 2014.

Dňa 29. mája 2014 krajský súd uznesením č. k. 14 Co 38/2011-545 priznal sťažovateľke oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podané odvolanie.

Dňa 16. júna 2014 bolo krajskému súdu oznámené, že žalovaná 4 bola „dňom 19.03.2014 vymazaná z obchodného registra z dôvodu skončenia likvidácie“.

Dňa 21. januára 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „za účelom vyhodnotenia argumentácie účastníkov“.

Dňa 17. júna 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. september 2014 „za účelom zopakovania dokazovania listinnými dôkazmi“.

Dňa 21. októbra 2014 krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľky rozsudkom.

### III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 159/1993 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 38/2011 o náhradu škody dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd na tomto mieste poznamenáva, že predmet tohto konania bol vymedzený jeho uznesením č. k. II. ÚS 191/2014-10 z 24. apríla 2014, ktorým sťažnosť sťažovateľky prijal na ďalšie konanie, pričom pri skúmaní podmienok prijateľnosti sťažnosti prihliadol aj na to, že po viac ako 20 rokoch trvania napadnutých konaní už sťažnosť predsedovi všeobecného súdu na zbytočné prietahy v konaní nepochybne nemôže byť účinným prostriedkom nápravy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci)

v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutých konaní je náhrada škody, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecných súdov o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (mutatis mutandis I. ÚS 145/03, I. ÚS 19/00 a iné).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaných súdnych konaní, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu a ani predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení nepoukázali na skutkovú alebo právnu zložitost' predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom, teda dĺžka napadnutého konania v zásade nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu a predovšetkým poukazuje na to, že občianske súdne konanie, ktoré bez právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to bolo v danej veci, teda 21 rokov, už len na základe posúdenia tohto neprimeraného obdobia možno považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (m. m. I. ÚS 66/03).

3.1 Pokiaľ ide o postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 159/1993, okrem toho, že toto konanie trvalo viac ako 16 rokov (odrátajúc šesťmesačné obdobie, keď sa spis nachádzal na krajskom súde z dôvodu námietok

predpojatosti), treba konštatovať, že okresný súd bol v danej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných relevantných dôvodov a bez prerušenia konania opakovane dlhodobo nečinný, a to konkrétne od 3. marca 1994 do 6. apríla 1995 (viac ako 1 rok), od 13. decembra 1995 do 25. marca 2002 (viac ako 6 rokov), od 9. decembra 2002 do 6. novembra 2003 (takmer 1 rok), od 14. novembra 2003 do 4. apríla 2005 (viac ako 1 rok) a od 7. augusta 2008 do 12. augusta 2009 (1 rok). Okresný súd teda počas 10 rokov vo veci nevykonal prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v danej veci nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu predsedníčky okresného súdu, podľa ktorej v okolnostiach danej veci celkovú dĺžku konania ovplyvnil „*vysoký nápad vecí v oddelení 10C vyššieho súdneho úradníka, zákonnej sudkyňi*“, v tejto veci nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu nevyplýva prijatie účinných opatrení. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

3.2 Rovnako postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 38/2011 bol neprimerane zdĺhavý (celkove trval od 24. januára 2011 do 21. októbra 2014, teda 3 roky a 9 mesiacov), pričom aj krajský súd bol v napadnutom konaní nečinný minimálne 2,5 roka. Krajský súd teda počas uvedeného obdobia vo veci tiež nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako žalobkyňa vo veci náhrady škody počas súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedená nečinnosť krajského súdu charakter zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nadobudla najmä v kontexte neprimerane dlhého, desaťročného konania okresného súdu v danej veci.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 21. októbra 2014 krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľky rozsudkom, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať finančné zadosťučinenie „v sume 66 387,84 €“. Primeranosť tohto finančného zadosťučinenia odôvodnila „predovšetkým dĺžkou časového obdobia, ktoré uplynulo od začatia konania, ktoré bolo 14. 10. 1993, čo je vyše dvadsať rokov, ďalej skutočnosťou, že v namietanom konaní nejde o vec, ktorá by bola natolko skutkovo alebo právne zložitá, a tiež tým, že ako navrhovateľka v konaní vždy konala vo vzťahu k súdu promptne a bez prietahov. Toto finančné zadosťučinenie odôvodňuje tiež tým, že podnetom pre začatie namietaného konania, bolo úmrtie syna sťažovateľky, ktoré ju dodnes sprevádza a prenasleduje, nakoľko žije v dejisku tragédie ktorú ako matka prežila.“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal

za odôvodnené priznať jej aj finančné zadost'učinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľky, najmä na neobyčajne dlhé celkové trvanie posudzovaného konania a vzhľadom aj na povahu veci (náhrada škody) a správanie s'ťažovateľky považuje za primerané vo výške 10 000 €, z tejto sumy je okresný súd povinný vyplatiť 8 000 € a krajský súd je povinný vyplatiť 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

S'ťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie s'ťažnosti z 29. novembra 2013 a písomné stanovisko k vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu z 19. novembra 2014). Za dva úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume dvakrát po 130,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,81 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2014 prislúcha odmena v sume 134 € spolu s režijným paušálom 8,04 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia s'ťažovateľky predstavujú celkovú sumu 417,98 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania s'ťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2015